

#IZGRADNJA TRAJEKATA I PUTNIČKIH BRODOVA NA ELEKTRIČNI POGON ŠANSA ZA DOMAĆU BRODOGRADNJU#

Prvi brodovi na električni pogon trebali bi zaploviti Jadranskim morem za dvije do tri godine, a stručnjaci smatraju da bi ih trebala graditi domaća brodogradilišta i da ih mogu projektirati domaći stručnjaci.

"Imamo brodogradilišta koja bi mogla graditi takve brodove i ne vidim razloga da se ne angažiraju na tom poslu", rekao je za Hinu izvanredni profesor sa Zavoda za elektroenergetiku splitskog FESB-a Ozren Bego.

On smatra kako bi Vlada RH i vlasti trebale dati maksimalnu potporu razvoju izgradnje trajekata i putničkih brodova na električni pogon. Po njegovim riječima, industrija izgradnje elektrobrodova trebala bi se razvijati brže nego udio električnih automobila u Hrvatskoj.

"Do sada je razvoju brodova na električni pogon najdalje otišao splitski brodar Jadroplov, koji je projektirao jedan od najvećih trajekta na Jadranu koji će moći na električni pogon prevoziti tisuću putnika i 400 vozila. Ako se uskoro riješi financiranje izgradnje tog trajekta, on bi mogao zaploviti za dvije godine", rekao je Bego.

Iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture najavljuju nabavu putničkih brodova i katamarana na električni pogon.

"Planirana je najkasnije do drugog tromjesečja 2026. godine nabava šest brodova, tri putnička broda te tri brza broda - katamarana na električno- solarni pogon, čime će imati nultu stopu širenja emisija CO₂", priopćilo je za Hinu to ministarstvo.

Kako su izvijestili, trenutačno je u izradi studija izvedivosti s analizom troškova i koristi, koja će utvrditi na kojim je linijama najveća potreba za modernizacijom flote.

"U planu je i investiranje u prateću infrastrukturu za brodove na električni pogon u lukama otvorenima za javni promet", poručili su iz Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Podsjećaju da je, radi podizanja kvalitete usluge javnoga pomorskog prijevoza, poboljšanja dostupnosti naseljenih otoka i osiguranja smanjenja negativnog utjecaja na okoliš, Hrvatska u veljači 2022. s Europskom komisijom potpisala dokument Nacionalni plan oporavka i otpornosti 2021. - 2026.

Bego: Solarni paneli ne mogu pridonositi pogonu većih brodova, trebaju nam solarna polja za punjenje

U vezi sa solarnim pogonom, prof. Bego je rekao kako "ne vidi da bi na većim brodovima solarni paneli uopće pridonosili njihovu pogonu jer za to nemaju snagu".

Primjerice, na brodu možete imati solarne panele 200 ili 300 kilovata, a za pogon broda potrebna su dva i pol megavata, objasnio je, dodajući da je solarna polja potrebno praviti na kopnu te iz njih dobivenu energiju usmjeravati u uređaje i opremu u gradskim lukama

namijenjenima za punjenje brodova električnom strujom.

"Primjerice, ako solarno polje napravimo u zaleđu Splita, struja s njega može ići u gradsku luku i ondje puniti brodove električnom strujom dobivenom iz tog solarnog polja", rekao je Bego.

Infrastruktura za električni pogon, tj. baterije, istaknuo je, može se instalirati na postojeću strukturu brodova, a može se instalirati i gradnjom novih brodova.

"Trajekt Jadroplova je novi, a infrastruktura za njegov električni pogon stajat će oko 20 milijuna eura, od kojih je 16 milijuna za baterije, a ostalo za pretvarač", rekao je Bego, ističući kako se oko 90 posto baterija za brodove na električni pogon proizvodi u Kini, a ostalih deset posto u Koreji, Japanu te nešto malo u Europi i Americi.

Dodao je kako se posebna pozornost posvećuje sigurnosti brodova na električni pogon te je, po njegovu mišljenju, rizik od zastoja plovidbe u slučaju mogućeg kvara baterije minimalan.

"Primjerice, Jadroplovov trajekt imat će nekoliko redundancija, što znači - ako nešto otkáže - tri četvrtine će biti funkcionalne, a teoretski jedna četvrtina je dovoljna za potpuni pogon broda. Brodske baterije se moraju certificirati kod odgovarajućih klasifikacijskih društava, primjerice Lloyda", objasnio je Bego i dodao kako su baterije koje služe za pogon brodova 100 posto skuplje od baterija na kopnu.

Baterije na trajektu Jadroplova omogućit će deset sati neprekidne plovidbe, što znači moći će ploviti do Italije bez dodatnog punjenja. Na baterije s takvim kapacitetom Jadroplov se odlučio zato što na otocima u lukama nema infrastrukture potrebne za njihovo punjenje. Izgradnjom punionica u lukama na otocima neće se morati kupovati baterije tako velikih kapaciteta zato što će moći u njima nadopunjavati.

Bego, koji je konzultant u izgradnji Jadroplovovog elektrotrajekta, ističe kako se Zavod za elektroenergetiku splitskog FESB-a može angažirati u razvoju industrije za proizvodnju brodova na električni pogon te svojim znanjem sudjelovati u projektiranju takvih brodova, a ne da se taj posao radi u inozemstvu. Smatra kako nije isključeno da se, budući da je za elektrobrodove potrebna nova tehnologija, u Hrvatskoj pojave i specijalizirane tvrtke za takve brodove.

Jadrolinija: Na električni pogon uskoro tri putnička broda

Jadrolinija je u siječnju objavila natječaj i počela postupak javne nabave za gradnju triju putničkih brodova na električni pogon, procijenjene vrijednosti 45 milijuna eura, koji bi se sufinancirali iz europskih fondova. Riječ je o tri putnička broda na električni pogon, a namijenjeni su prijevozu putnika i tereta, svaki kapaciteta 389 putnika, s osam članova posade. Maksimalna duljina broda može biti 52 metra, a širina 12 metara.

Jadroliniji putnički brodovi na električni pogon naručuju se za potrebe plovidbe na državnim brodskim linijama Mali Lošinj - Susak, Šibenik - Vodice i Sudurađ - Dubrovnik.

Do roka za predaju zahtjeva 22. veljače primljeno je sedam zahtjeva, Jadrolinija ima rok od 60 dana za pregled dokumentacije, a nakon što se utvrdi tko ispunjava sve uvjete, bit će objavljeno

Prvi električni brodovi Jadranskim morem zaplovit će za dvije-tri godine

Kategorija: VIJESTIAžurirano: Subota, 11 Ožujak 2023 08:25

Objavljeno: Subota, 11 Ožujak 2023 08:23

---

tko od zainteresiranih subjekata može sudjelovati u daljnjem postupku. (Pejo Gašparević, Hina)

